

سیماسلام حسین (ع) در مرثیه های سید حمید حاکم

سعید نیسی

کارشناسی ارشد زبان و ادبیات عربی
دانشگاه شهید مدنی آذربایجان

همت دانش اجیرله

کارشناسی ارشد زبان و ادبیات عربی
دانشگاه شهید مدنی آذربایجان

www.ketab.ir

سرشناسه	دادرس اجیرلو، همت، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور	سیمای امام حسین (ع) در مرثیه‌های سیدحیدر حلی/ مولفان همت دادرس اجیرلو، سعید نیسی.
مشخصات نشر	مشهد: مینوفر، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	۱۳۰ ص.
فروست	ادبیات عرب؛ ۱۱۷.
شابک	۱۵۰۰۰۰ ریال ۷-۱۴-۸۰۶۰-۶۰۰-۹۷۸:
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	کتابنامه: ص. ۱۲۷ - ۱۳۰.
موضوع	حلی، حیدر، ۱۸۳۱ - ۱۸۸۶ م.
موضوع	حسین بن علی (ع)، امام سوم، ۴ - ۶۱ ق -- شعر
موضوع	شعر عربی -- قرن ۱۹ م. -- تاریخ و نقد
موضوع	مرثیه و مرثیه‌سرایی -- تاریخ
شناسه افزوده	نیسی، سعید
رده بندی کنگره	۱۳۹۴ س ۹/د ۳/۶ PJAT۷۰۶
رده بندی دیسی	۸۹۳/۷۱۵
شماره کتبشناسی ملی	۴۰۴۴۵۴

• نام کتاب: سیمای امام حسین (ع) در مرثیه‌های سید حیدر حلی

• مولفان: همت دادرس اجیرلو - سعید نیسی

• ویراستار و ناظر علمی: احمد محمدی‌نژاد پاشاکی

• صفحه آرا و طراح جلد: احمد محمدی‌نژاد پاشاکی

• ناشر: انتشارات مینوفر؛ دانشگاه شهید مدنی آذربایجان

• سال نشر: ۱۳۹۴

• نوبت چاپ: اول

• شمارگان: ۱۲۰۰ نسخه

• قیمت: ۱۵،۰۰۰ تومان

• شابک: ۷-۱۴-۸۰۶۰-۶۰۰-۹۷۸

انتشارات مینوفر: مشهد، مقدس، بلوار جلال آل احمد، ص. پ: ۱۷۵۵-۹۱۸۹۵

همراه: ۰۹۳۵۲۱۶۲۷۵۵ -- تلفکس: ۰۵۱-۳۸۲۳۳۵۵۳

سایت: www.minufar.ir -- ایمیل: minufar@yahoo.com

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۳	مقدمه مولفان
۱۵	۱- مقدمه
۱۵	۲- تعریف و بیان مسأله
۱۶	۳- اهمیت و ضرورت تحقیق
۱۷	۴- اهداف پژوهش
۱۷	۵- سوال‌ها و فرضیه‌ها
۱۷	۶- پیشینه‌ی پژوهش
۱۸	۷- روش انجام تحقیق
۱۹	بخش اول: کلیات و مفاهیم
۲۱	فصل اول: بررسی رثا
۲۳	۱-۱- بررسی رثا
۲۳	۱-۱-۱- رثا در لغت و اصطلاح
۲۴	۱-۱-۲- انواع مرثیه از جهت محتوا
۲۶	۱-۱-۳- رثاء در گذر زمان
۲۷	۱-۱-۴- رثای حسینی
۳۱	فصل دوم: زندگینامه سید حیدر حلی و شرایط ادبی شاعر
۳۳	۱-۲- زندگینامه سید حیدر حلی
۳۳	۱-۲-۱- ولادت، زندگی و وفات شاعر

۳۵	۱-۲-۲- اسم و نسب سید حیدر حلی
۳۵	۱-۲-۳- تألیفات سید حیدر حلی
۳۶	۱-۲-۴- جایگاه ادبی
۳۷	۱-۲-۵- برتری سید حیدر حلی بر شاعران عصرش
۴۱	فصل سوم: اغراض شعری در دیوان سید حیدر حلی
۴۳	۱-۳- اغراض شعری
۴۳	۱-۳-۱- رثا
۴۶	۱-۳-۱-۱- رثای خاص
۴۷	۱-۳-۱-۲- رثای عام
۴۸	۱-۳-۲- مدح
۵۰	۱-۳-۳- غزل
۵۱	۱-۳-۴- رباعی
۵۲	۱-۳-۵- اخوانات
۵۳	۱-۳-۶- موشحات
۵۵	بخش دوم: بررسی اشعار و مراثی سید حلی
۵۷	فصل اول: بررسی دیوان سید حیدر حلی
۵۹	۱-۲- بررسی دیوان سید حیدر حلی
۵۹	۱-۲-۱- ویژگی‌های بارز دیوان سید حیدر حلی
۶۰	۱-۲-۲- مدایح سید حیدر حلی برای اهل بیت(ع)
۶۰	۱-۲-۱-۲- مدح پیامبر(ص)
۶۱	۱-۲-۲-۲- مدح امام حسین(ع) و امام علی(ع)
۶۴	۱-۲-۳- مدح ابوالفضل العباس(ع)
۶۷	فصل دوم: امام حسین(ع) در مراثی سید حیدر حلی
۶۹	۱-۲-۲- امام حسین(ع) در مراثی سید حیدر حلی
۷۰	۱-۲-۲-۱- شجاعت امام حسین(ع)
۷۴	۱-۲-۲-۲- صبر و بردباری امام حسین(ع)
۷۸	۱-۲-۳- مظلومیت امام حسین(ع)
۸۴	۱-۲-۴- حقانیت امامت امام حسین(ع)
۸۸	۱-۲-۵- مبارزه امام حسین(ع)

۹۵	۲-۲-۶- کرم و بخشش امام حسین (ع).....
۹۸	۲-۲-۷- عزت و آزادگی امام حسین (ع).....
۱۰۴	۲-۲-۸- وفاداری امام حسین (ع).....
۱۰۸	۲-۲-۹- ایمان امام حسین (ع).....
۱۱۳	۲-۲-۱۰- اصالت و نسب امام حسین (ع).....
۱۱۷	۲-۲-۱۱- عظمت و بزرگی امام حسین (ع).....
۱۲۳	نتیجه گیری.....
۱۲۷	منابع و مأخذ.....

مقدمه مولفان

از حوزه‌های ادبی که در حیطه‌ی شعر رثایی قابل بررسی است، اشعار حسینی است، اشعاری که به بیان مظلومیت‌ها و مصائب امام حسین(ع) به ویژه مسأله‌ی قیام و شهادت ایشان در روز عاشورا می‌پردازد: مرثی‌های حسینی از دیرباز و بعد از قیام امام حسین(ع) آغاز می‌شود و تا به امروز نیز در اشعار شاعران مختلف اعم از مسلمان و غیر مسلمان نمود دارد، اشعاری به حائلی معانی و اندیشه‌های پرباری هستند که درس‌پایداری، شجاعت، ایثار و... را به ارمغان می‌دهند. سید حیدر حلّی، شاعر عراقی از معروفترین مرثیه‌سرایان معاصر در حیطه‌ی رثای حسینی است. رثای او برای جدش امام حسین(ع) و مرثیه‌سرای‌های او برای آن حضرت، که مدت زمان طولانی را در طول زندگی‌اش داغدار آن حضرت بوده، عشق والای این شاعر اهل بیت را نسبت به امام حسین(ع) به خوبی نمایانگر می‌باشد. پژوهش حاضر نیز در حدّ است، تا با بهره‌بردن از روش توصیفی - تحلیلی به بررسی ابعاد و مضامین رثای حسینی حیدر حلّی بپردازد. از مضامینی که در رثای حسینی قابل بررسی است، می‌توان به بیان مظلومیت آن امام والا مقام، و یاران آن حضرت و نحوه‌ی شهادتشان و حرادش بعد از عاشورا تا اربعین اشاره کرد. حلّی با بهره‌بردن از مضامینی که نشان از بی‌پناه‌ی و الای امام حسین(ع) دارد، تلاش می‌کند مرثی‌های حسینی خویش را سوزناک‌تر بیان کند. باشد که این خردترین، بخشی از زحمات آنان را سپاس گوید.

با تشکر

سعید نیسی

همت دادرسی اجیرلو

کارشناسی ارشد زبان و ادبیات عربی

کارشناسی ارشد زبان و ادبیات عربی

دانشگاه شهید مدنی آذربایجان

دانشگاه شهید مدنی آذربایجان